

KMETIJSTVO

Strojne postaje kmetijskih zadrug v Senti

so opravile uslužnostna dela na več kakor 3% obdelovalne zemlje v okraju

Splošna usmeritev zadrugnih organizacij v Vojvodini, da povečajo v mejah možnosti mehanična sredstva za kmetijska dela je dosegla v zadrugah okrajja Sente zelo dobre rezultate. Govora je o splošnih kmetijskih zadrugah, ki so začele med drugim svojo dejavnost prenašati tudi na področje opravljanja uslug zadrugnim in drugim zainteresiranim kmetijskim proizvajalcem. Aktivnost zadrug je že v mnogih primerih postala tako raznovrstna, da bi ta primer, če bi bil samo pokušaj, ne bil niti posebno zanimiv. Izkoriščanje mehanizacije za pospeševanje uslužnostnih del je kot posebna zadruga dejavnost dalo, če gledamo v celoti, v zadrugah Sente zelo dobre rezultate.

Med desetinami zadrugami, kolikor jih deluje na področju okrajja, se ni niti ena odrekla poizkusa, da si ustvari močnejši strojni park. Pri tem so se, kar je razumljivo, posvetovale z okrajno zadrugo zvezo, da bi jim nasvetovala, katere stroje naj kupijo, da bi bili njihovi nakupi tako v skladu z okrajnim perspektivnim planom. Od začetka leta 1956 so zadruge uporabljale kredite za nakup različnih strojev. Vseh deset zadrug je kupilo večje število kmetijskih strojev in tako obsega njihov današnji skupni strojni park 42 traktorjev, 39 traktorških plugov, 28 traktorških prikolice, 20 mlatic, 50 sejalnic, 17 snopozveznikov in še 32 raznih traktorških priključkov ali samostojnih kmetijskih strojev.

Strojni park posamezne zadrug je organiziran kot samostojen obrat s svojim knjigovodstvom, uslužbenecem in samostojnim planom poslovanja.

Načrtno povečanje strojnega parka

Razumljivo je, da so zadruge imele del strojnega parka tudi že prejšnja leta. S tem se pa dejansko ne spreminja dejstvo, da so letos kupile 23 traktorjev, kar pomeni več kakor 50 odstotkov, in kar kaže, da se je intenzivnejši nakup mehanizacije začel leta 1956. Teh 23 traktorjev, ki so že kupljeni in že s polno paro obdelujejo polja, spada v prvo skupino, ker nakup kmetijskih strojev in poramotakem tudi traktorjev, letos še ni končan. Skupno bodo letos kupili novih strojev za strojni park kmetijskih zadrug: 48 traktorjev, 17 mlatic, 50 traktorških plugov in 60 raznih drugih priključnih strojev.

Tako obsežen program povečanja strojnega parka kmetijskih zadrug predstavlja del plana, po katerem bo do leta 1959 v okrajnem kmetijstvu delalo okoli 1000 traktorjev, od katerih jih bodo imele kmetijske zadruge blizu 300. V okrajni zadrugi zvezi pri tem računajo, da se bo hkrati zelo zmanjšalo število gospodarstev, ki bodo redila vprežno živino za ob-

delovanje zemlje. Ze sedaj je število gospodarstev, ki uporabljajo lastno vprego, zmanjšano na 70 odstot, skupnega števila gospodarstev. Do leta 1959 se bo njihovo število zmanjšalo na 50 odstotkov, kar bo hkrati pomenilo, da je bil dosežen napredek v uporabljanju mehaničnih sredstev v kmetijstvu. To bo odprlo nadaljnje možnosti povečanja mehanizacije del ter krepkejšega povezovanja individualnih proizvajalcev v zadrugo kot lastnikom strojnega parka, ki je nujen za obdelavo zemlje.

Tako obsežen program zahteva velike investicijske naložbe, ki jih lahko zadruge realizirajo samo z izločitvijo največjega dela letne akumulacije za odplačevanje kreditov, ki so jih dobile za nakup kmetijskih strojev. Zato določa perspektivni program, da bodo kmetijske zadruge v naslednjih štirih letih poročile vso letno akumulacijo 100 do 200 milijonov dinarjev za odplačilo nakupljenih strojev. Računajo, da bodo kmetijske zadruge letos realizirale v svojih investicijskih skladih okoli 150 milijonov dinarjev in bodo vso to vsoto v celoti porabile za nakup kmetijskih strojev.

Ekonomičnost poslovanja

Rezultati dela strojnih postaj kmetijskih zadrug kažejo v prvih letošnjih petih mesecih na nekaj dejstev.

Zadruge so predvsem uspeli zaposliti ob pomladanski sezni svoje traktorje pri obdelavi 2.500 orarlov zemlje, kar znaša v razmerju

za povezanost in odvisnost individualnega proizvajalca od sredstev, ki jih je organizirala zadruga.

Vrednost del, ki so jih zadrugni stroji opravili do srede junija, znaša okoli 9,5 milij. dinarjev, če predpostavljamo seveda, da bodo traktorji in drugi stroji enakomerno izkoriščeni tudi v drugem delu leta. To pomeni, da akumulirajo zadruge že sedaj pomembna sredstva iz dela svojih strojnih obratov. Problem rentabilnosti posameznih strojev pa ni popolnoma preprost. Pod pogojem, da traktorji s priključki delajo 160 dni na leto ob ceni 10 tisoč dinarjev za delovni dan, bi ne nastalo vprašanje rentabilnosti strojnega parka, zadruga pa bi lahko realizirale pomemben dobiček. V tem smislu se bodo v prihodnje zadruge ob določanju cen uslug posameznih strojev tudi orientirale. Če pa strojni obrati ne bodo realizirali planirane zaposlitve traktorjev, bo nastalo vprašanje rentabilnosti poslovanja. V okrajni zadrugi zvezi vsekakor optimistično gledajo na to vprašanje, ker je večidel strojev realiziral v dosedanjih mesecih planirani učinek. Njihov optimizem je toliko bolj upravičen, ker so se zadruge v načelu odločile, da ne bodo dovolile opravljanja strojnih uslug izpod lastne cene.

Rezultati, ki so jih v prvih nekaj mesecih dosegle zadruga v Senti, kažejo, da ima organiziranje posebnih strojnih obratov v okviru kmetijskih zadrug številne prednosti. Zadruga je neposredno zainteresirana, ker ustvarja tako

Zetev v Vojvodini

do skupne obdelovalne površine znaten dobiček za svoje sklade; okrajja 3 odstotke. Pri tem je treba upoštevati, da so pri pomladanskem oranju sodelovali brez izjeme traktorji, ki so jih zadruga imele že od lani, kar so nove traktorje začele dobivati šele v aprilu in maju. Zato lahko pričakujemo, da bodo že ob jesenski sezni s svojim strojnimi parkom sodelovale v precej večjem obsegu, kar v določeni meri izra-

Zadruga v Čadjavici v boju za napredek

Kmetijska zadruga v Čadjavici pri Bijeljini je imela lani takle promet:

— lastna kmetijska proizvodnja	5.365.000 din
— promet s kmetijskimi pridelki	40.044.000 din
— promet z industrijskimi proizvodi	10.637.000 din
— mlina, bife in drugo	1.472.000 din

Prva postavka v znesku 5.365.000 din predstavlja dohodek zadrugne ekonomije. Ta meri 300 hektarov. Tretjina te ekonomije je še vedno razdrobljena na majhne njive, ki so po več kilometrov oddaljene druga

Zrelo klasje pada...

od druge. Ekonomija pa vendar ima veliko vlogo v življenju zadrug. Zlasti zadnji dve, tri leta.

Napredek na ekonomiji in v odkupu

Ekonomija ima med drugim tudi 28 hektarov sadovnjakov in 5 hektarov vinogradov. Do nedavnega na področju zadrug praktično sploh niso gojili sadja, razen tistega, na katerega je zadruga naletela že ob svoji ustanovitvi, a tega je bilo zelo malo. Zdaj pa so zadrugni začeli s pomočjo zadrug nabavljati sadike ter jih saditi.

Donosi na ekonomiji so večji kakor pri zadrugnikih. Lanska

je, da so v tem pogledu vplivala nanjo tudi državna posestva okoli Bijeljine: na svojem zemljišču tik ob poti posameznih delov njive namenoma niso gnojila in so to tudi označila z napisi. Ko je žito zrastle, so kmetje lahko videli razliko.

Največji napredek pa je zadruga dosegla pri prometu s kmetijskimi pridelki, ki ga je podvojila. K temu je pripomogla tudi lanska dobra letina, v prvi vrsti pa prizadevanje zadrug, da se loti teh poslov.

Po opravljenem obračunu je imela zadruga 3.201.000 dinarjev dobička. Od tega so izločili:

— za anuitete	796.000 din
— za izgubo ekonomije v letu 1954	377.000 din
— za rezervni sklad	170.000 din
— za ristorno	634.000 din

Ostane 1.230.000 dinarjev so razdelili takole:

— za investicijski sklad	615.000 din
— v sklad okrajne zadrugne zveze (za sanacije zadrug)	154.000 din
— v sklad za pospeševanje kmetijstva	277.000 din
— v rezervni sklad	138.000 din
— v sklad za obratna sredstva	46.000 din

Ristorna ne bodo razdelili

Vse kaže, da je zadruga v Čadjavici napredovala in z njo tudi zadrugniki in da so v njej bila prizadevanja, ki so vredna pozornosti. Razen vsega, kar smo že navedli, dokazuje to tudi velik porast števila članov in deležev.

So pa tudi druge, še večje možnosti, ki jih zadruga ni izkoristila.

Od strojnega parka ima zadruga samo dva traktorja, dve mlaticni garnituri, motorno škroplilnico in nekaj vpreg. Kljub temu pa na primer traktorja, kakor pravijo v upravi zadrug, nista preobložena z delom.

Ugotovili smo nekaj uspehov na zadrugi ekonomiji. Toda, če

skupni dohodek ekonomije preračunamo na en hektar, ne dobimo niti 20.000 dinarjev. S takim dohodkom na hektar zadruga nikakor ne more biti zadovoljna, niti ne, če upoštevamo okolnost, da je tretjina zemljišča razdrobljena in razmetana in da predstavljajo del ekonomije sadovnjaki, ki bodo šele začeli dajati dohodke itd. V zadrugi se tu in tam lahko sliši celo očitek, da ji je ekonomija v breme.

Se dva pomisleka glede odkupa. Predvsem ta, da odpade od navedenih 40 milijonov dinarjev prometa četrtina na les. Naslednji pomislek pa se nanaša na ristorno. Navedli smo, da znaša 634 tisoč dinarjev. Vendar (Konec na 7. strani spodaj.)